

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În politica externă, alături de celelalte țări din zona sovietică, România refuză planul Marshall și nu-și trimite reprezentantul său la Conferința de Pace de la Paris din 1947, care stabilește modalitățile de distribuire a ofertei americane de reconstrucție a Europei (Cehoslovacia inițial acceptă, dar la cererea lui Stalin renunță). E nevoită, în schimb, să intre în Biroul Informativ al Partidelor Comuniste, creat de sovietici în septembrie 1947 pentru supravegherea comuniștilor din țările-satelit [...]. «Excomunicarea» Iugoslaviei din Biroul Informativ în iunie 1948 are drept consecință înăbușirea oricărei inițiative proprii a statelor «democrat populare» din centrul și sud-estul Europei. România încheie tratate de colaborare și asistență mutuală doar cu statele subordonate Moscovei și, firește, înainte de toate, cu Uniunea Sovietică. Tratatul politic cu aceste țări sunt însoțite de acorduri economice, care duc, în 1949, la crearea Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (CAER) cu sediul la Moscova și de înțelegeri militare, care duc la crearea Pactului de la Varșovia, la care România aderă, ca membru fondator, în mai 1955.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „Cultul personalității, detestat de români, se bucură [...] de toleranța cancelariilor apusene din cauza politicii de relativă independență pe care Nicolae Ceaușescu o afișa față de Moscova în chestiuni care priveau integrarea și cooperarea în CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] [...], Orientul Mijlociu, bugetele militare din cadrul Pactului de la Varșovia. [...] Cresc schimburile comerciale cu Occidentul, care depășesc 1/3 din total. [...] Piața Comună acordă României un tratament privilegiat în schimburile comerciale. SUA acordă, de asemenea, României statutul clauzei națiunii celei mai favorizate, răsplătind politica ei de autonomie. [...] Ceaușescu joacă rolul intermediarului în conflictul americano-vietnamez, în ameliorarea relațiilor chino-americane [...]. Receptarea lui Ceaușescu în Occident, care deja era afectată după lansarea programului lui Jimmy Carter de apărare a drepturilor omului, începe să sufere și mai tare în valul de schimbări mondiale de după lansarea Inițiativei de Apărare Strategică de către americani la începutul anilor '80. Întreg sistemul sovietic intră în criză, pentru că nu mai poate ține pasul în cursa înarmărilor. Venirea lui Gorbaciov [la putere] aduce cu sine o încercare de reformare interioară a sistemului, care e susținută de Occident. [...] Americanii nu mai susțin în aceste condiții disidenții sistemului sovietic. Dimpotrivă, susțin alinierea la politica de reforme a lui Gorbaciov din partea tuturor. Fapt pe care Ceaușescu nu l-a înțeles.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Biroul Informativ al Partidelor Comuniste. **2 puncte**
3. Menționați cele două organizații internaționale, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că România colaborează în plan extern numai cu statele subordonate Uniunii Sovietice. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două caracteristici ale prevederilor Constituției din 1965. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice utilizate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Începutul veacului stă sub semnul domnului Țării Românești, Neagoe Basarab (1512-1521).

[...] Neagoe Basarab apare ca autorul unei lucrări monumentale a literaturii noastre vechi, *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Teodosie*, considerată, pe bună dreptate, de Constantin Noica drept «întâia mare carte a culturii românești»; tot el este ctitorul uneia dintre cele mai splendide opere de arhitectură, biserica din Curtea de Argeș. [...] Neagoe Basarab a înălțat biserici și a făcut bogate danii la Muntele Athos (mai ales la mănăstirea Cutlumus [...] ctitorie a lui Nicolae-Alexandru Basarab și a lui Vladislav-Vlaicu), Patriarhiei de la Constantinopol, la Muntele Sinai, la Ierusalim [...]. Prin activitatea sa de ctitor și de patron al culturii și al lumii ortodoxe, Neagoe Basarab se înfățișează ca un continuator al basileilor bizantini, preocupat să sprijine Biserica ortodoxă, ajunsă sub stăpânire otomană.

De o cu totul altă factură a fost domnul Moldovei, Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546), fiu al lui Ștefan cel Mare. [...] La începutul cărmuirii sale, Petru Rareș a intervenit în Transilvania [...] sprijinindu-l pe voievodul Transilvaniei, Ioan Zápolya, împotriva lui Ferdinand de Habsburg. Partizanii acestuia fură zdrobiți de oastea moldoveană [...] la Feldioara (22 iunie 1529). Petru Rareș, care primise de la Ioan Zápolya orașele Bistrița și Rodna (Ciceiul și Cetatea de Baltă i-au fost reconfirmate), se considera – și nu fără temei – după această victorie stăpânul Transilvaniei [...].

Era inevitabil ca un domn cu ambițiile lui Petru Rareș să nu aibă în vedere ruperea legăturilor de dependență cu Poarta și participarea la cruciada antiotomană. [...] Ca urmare, Petru Rareș s-a alăturat Ligii Sfinte, constituită la 7 februarie 1538 sub egida papei [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor al Țării Românești precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, domnitorul care aderă la Liga Sfântă și o cauză a acestei acțiuni. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Transilvania. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile domnitorului Țării Românești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia constituirea statului medieval din Estul Carpaților s-a realizat și prin acțiuni militare desfășurate în secolul al XIV-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui motiv al adoptării Constituției din 1866 și menționarea a două prevederi ale acesteia;
- precizarea legii fundamentale adoptate în România, în deceniul trei al secolului al XX-lea și menționarea a două consecințe ale acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul Constituției din 1938 pentru viața politică din România și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Nicolae Ceaușescu/Ceaușescu, Jimmy Carter/Carter, Gorbaciov **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: România e nevoită să intre în Biroul Informativ al Partidelor Comuniste, *creat de sovietici în septembrie 1947 etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (CAER), Pactul de la Varșovia **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *Cauză: din cauza politicii de relativă independență pe care Nicolae Ceaușescu o afișa față de Moscova și efect: Cultul personalității, detestat de români, se bucură [...] de toleranța cancelarilor apuseni SAU Cauză: pentru că nu mai poate ține pasul în cursa înarmărilor și efect: Întreg sistemul sovietic intră în criză etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale prevederilor Constituției din 1965 **(1px2=2p)**
Exemple: stabilește atribuțiile instituțiilor de stat, anulează principiul separării puterilor în stat, prevede drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor, reflectă schimbările produse în sistemul proprietății **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei caracteristici menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la caracteristică **(2px2=4p)**
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între practicile politice utilizate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea
Exemple: consolidează democrația, respectă drepturile și libertățile cetățenești **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Neagoe Basarab, Nicolae-Alexandru Basarab, Vladislav-Vlaicu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XVI-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Petru Rareș
3 puncte pentru menționarea oricărei cauze a acestei acțiuni
Exemple: are în vedere ruperea legăturilor de dependență cu Poarta, *participarea la cruciada antiotomană etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Transilvania **(3px2=6p)**
Exemple: *Petru Rareș a intervenit în Transilvania, Petru Rareș l-a sprijinit pe voievodul Transilvaniei, Ioan Zápolya, împotriva lui Ferdinand de Habsburg, Petru Rareș, care promise de la Ioan Zápolya orașele Bistrița și Rodna (Ciceiul și Cetatea de Baltă i-au fost reconfirmate), se*

considera – și nu fără temei – după această victorie stăpânul Transilvaniei etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la acțiunile domnitorului Țării Românești

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Acțiunile domnitorului Țării Românești vizează domeniul cultural. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Neagoe Basarab apare ca autorul unei lucrări monumentale a literaturii noastre vechi, Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Teodosie, considerată, pe bună dreptate, de Constantin Noica drept «întâia mare carte a culturii românești» și Prin activitatea sa de ctitor și de patron al culturii și al lumii ortodoxe, Neagoe Basarab se înfățișează ca un continuator al basileilor bizantini, preocupat să sprijine Biserica ortodoxă, ajunsă sub stăpânire otomană SAU Acțiunile domnitorului Țării Românești reflectă exercitarea atribuțiilor instituției politice centrale în plan religios. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *este ctitorul uneia dintre cele mai splendide opere de arhitectură, biserica din Curtea de Argeș și Neagoe Basarab a înălțat biserici și a făcut bogate danii la Muntele Athos etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.***

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** preluarea conducerii mărcii din Estul Carpaților de către voievodul Bogdan, obținerea independenței Moldovei față de Ungaria **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui motiv al adoptării Constituției din 1866 (**de exemplu:** consolidarea statului român modern, progresul sistemului politic din statul român **etc.**)

3 puncte pentru prezentarea motivului menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la motiv și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la motiv

Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două prevederi ale Constituției din 1866 (**de exemplu:** numele statului este România, puterea legislativă este exercitată de Domn și Reprezentanța Națională, egalitatea în fața legii **etc.**) **(3px2=6p)**

- **2 puncte** pentru răspunsul: Constituția din 1923

Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două consecințe ale acesteia (**de exemplu:** a consolidat democrația din România, a favorizat utilizarea practicilor politice democratice, a contribuit la integrarea provinciilor românești unite în 1918 **etc.**) **(3px2=6p)**

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la rolul Constituției din 1938 pentru viața politică din România (**de exemplu:** Constituția din 1938 are un rol esențial în viața politică a României prin legitimarea regimului instaurat de regele Carol al II-lea. Constituția din 1938 are rolul de a stabili noile principii pe baza cărora se desfășoară viața politică din România. **etc.**)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**